

Een eerbaar voorstel

Het recht op vrije meningsuiting is een grondrecht. En da's maar goed ook; u en ik, wij hebben de mogelijkheid ons vrijelijk uit te spreken zonder te vrezen aan de schandpaal op het dorpsplein genageld te worden. Als begrip is dat recht de laatste decennia echter een beetje uitgehold: het lijkt soms te staan voor de vrijheid elkaar ongebreideld te beledigen of te kleineren. Kortom, om het wat te chargeren, zolang het verbaal blijft, mogen we elkaar zo ongeveer de hersenpan in slaan. Parlementariërs, journalisten en opiniemakers beroepen zich regelmatig en vooral gretig op dat recht. Daarmee is het wat losgezongen van z'n oorspronkelijke doel: bescherming van de burger tegen de willekeur van de overheid.

Het recht op vrije meningsuiting zorgt ervoor dat wanneer ik hardop roep dat dit kabinet een zootje maakt van het jachtbeleid, premier Rutte niet een horde ME'ers op mij af kan sturen omdat hij nou toevallig zoveel houdt van zijn stukje everzwijn. Misschien een wat raar voorbeeld, maar er zijn plekken zat in de wereld waar je zo'n opmerking echt niet moet plaatsen zonder héél hard te kunnen lopen.

Goed geregeld dus eigenlijk wel, dat recht. Sterker nog, onze overheid vraagt zelfs mijn mening als burger. Als men iets van plan is – een bedrijfsverplaatsing, om maar 'es een dwarsstraat te noemen – wordt een notitie opgesteld met alle ins en outs, argumenten, gevolgen et cetera. En daarop kan ik dan een zienswijze schrijven, mijn mening geven. Ook best wel goed geregeld dus.

Onlangs sprak ik een medeburger die een zienswijze had ingediend. "Maar je moet wel minstens HBO hebben om een dergelijke notitie te kunnen lezen en begrijpen," verzuchtte ze, "hoe kunnen mensen nou hun mening geven of bezwaar maken als de aangeboden informatie zo onbegrijpelijk is?" Daar had ze wel een punt. Een paar voorbeelden uit zo'n notitie:

Milieueffectrapport, kortweg *het* MER. Overigens niet te verwarren met *de* m.e.r., in kleine letters dus en met puntjes, want die slaat op milieueffectrapportage, de procedure. Om het nog ingewikkelder te maken zijn in dit verband ook nog te onderscheiden enerzijds het plan-MER en de plan-m.e.r., en anderzijds het project-MER en de project-m.e.r..... Hallo? Bent u daar nog?

'Mitigeren', ook zo'n mooie. Mijn eerste associatie is: iets met keelpijn. Fout. Of 'vigerend', wat dacht u daarvan? Volgens mij moet je daarmee in de kroeg niet op de proppen komen, want dat kan zomaar beschouwd worden als een oneerbaar voorstel.

Kortom, de mogelijkheid om onze mening te geven over een overheidsplan is prima gewaarborgd, maar de toegankelijkheid? Ik pleit er hier niet voor het recht op toegankelijkheid op te nemen in de grondwet, maar het verdient toch wel heel wat verbetering.

Er is nog een ander grondrecht: het recht op vereniging en vergadering. Het verschaft mij de mogelijkheid me aan te sluiten bij medestanders,

geloofsgenoten, het gilde van pottenbakkers of weet ik veel wat. Gewoon, omdat we iets gemeen hebben met elkaar. Een mening, een belang, een liefhebberij. Dan ga ik naar de voetbalclub. Of ik voeg me – over héél veel jaar – dagelijks bij de oude mannetjes rond het leugenbankje.

Als Dijkbewaking Dodewaard hebben we gebruik gemaakt van dat recht op vereniging en vergadering. We hebben ons verenigd rond een gezamenlijk belang (en we vergaderen ons soms suf, maar daar nu niet van). Da's mooi, want samen sta je sterker. Maar vooral: samen weet je veel meer. Ieder brengt zijn eigen expertise mee. Zo vormen we een gemêleerd gezelschap met allerlei talenten, ervaring en kunde, en dat is een enorm voordeel. Want niet zelden als ik zo'n ingewikkelde notitie vol ondoorgroendelijke termen lees, hef ik verslagen mijn handen ten hemel en roep hardop: '*Wat is dat nou weer???*' Maar dan is er altijd wel weer iemand van ons die mijn nood verzacht en uitlegt wat er wordt bedoeld. Gewoon, omdat hij of zij het toevallig wel weet, of omdat het zijn of haar vak is, of omdat hij of zij iemand kent wiens vak het is. Zo worden schijnbaar ontoegankelijke stukken toch toegankelijk.

Een mooi recht dus, dat recht op vereniging en vergadering. Wij als vereniging komen met behulp van dat recht op voor de belangen van Dodewaard. En samen pluizen we notities, ontwerpbestemmingsplannen, voorgenomen besluiten en andere openbare stukken uit. Voor mij als individuele leek valt dat niet mee, want het is taaie kost. Maar voor *ons*.....

Als u er nou net als ik soms niets van snapt, doe ik u het voorstel u bij ons aan te sluiten, want dan *vigeert* dat verenigingsvoordeel ook voor u en gaan we gezamenlijk ook uw nood *mitigeren*. En ik kan u verzekeren, daar is niet oneerbaars aan.

Johan Haverdings, 7 september 2011